

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2,
tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro
Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 467
din data de 07.11.2012

Dosar nr.: 164/2012
Petiția nr.: 2192 /03.05.2012
Petent: A. P.
Reclamat: G. B.
Oblect: Afirmații cu caracter discriminatoriu

I. Numele, domiciliul sau reședința părților.

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului:

I.1.1. A. P. cu domiciliul ales pentru comunicarea actelor de procedură la Cabinet de Avocat „Pană Cosmin Răzvan”, cu sediul în București, Bd. Theodor Palady, nr.10, Bl. M3D, Sc.A, ap.25, Sector 3.

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului:

I.2.1. G. B. cu domiciliul în București, Sector 1.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare.

Petentul solicită constatarea faptei de discriminare și sancționarea părții reclamate pentru o serie de declarații cu caracter discriminatoriu, făcute prin intermediul mass-media, cu privire la apartenența etnică și naționalitatea acestuia.

III. Procedura de citare.

Petentul a fost citat prin adresa nr. 2192/23.05.2012, partea reclamată a fost citată prin adresa nr.2483/23.05.2012.

La termenul de audieri din data de 18.06.2012, petentul a fost prezent prin reprezentant, partea reclamată nu a fost prezentă.

IV. Susținerile părților.

IV.1. Susținerile petentului.

Petentul, persoană publică, finanțator al clubului SCS Fotbal CFR 1907 Cluj S.A. de etnie maghiară, solicită constatarea faptei de discriminare și sancționarea

părții reclamate pentru o serie de declarații cu caracter discriminatoriu făcute prin intermediul mass-media cu privire la apartenența etnică.

Potentul face referire la afirmația făcută de partea reclamată la gsp.ro în data de 06.04.2012, "CFR nu câștigă cu Rapid, începe Dumnezeu să echilibreze balanța. Sper să lase și ei mișmașurile și să se bată corect. Totuși, Dinamo și Rapid rămân rivalii noștri tradiționali și în primul rând eu nu vreau să câștige ei titlul. Cu cei de la CFR nu am nimic. Și dacă câștigă campionatul 20 de ani la rând ei tot străini rămân în țara asta".

La romaniailibera.ro, partea reclamată a făcut afirmația: "Parcă juca Barcelona cu o echipă de Divizia D! Deja începe să ne sperie Rapidul. A jucat un fotbal frumos. CFR n-a jucat un fotbal extraordinar până acum. Pentru ei abia acum încep meciurile grele. A fost penalty pentru Rapid și gol valabil. Sper să începem mâine, nu mai zic că batem cu 72-0 că uite ce s e întâmplă. Deși jucăm în Ghencea, cu Sportul, niște copii, trebuie să-i spulberăm. În momentul de față te rogi să scapi și să învingi fiecare adversar în parte."

La prosport.ro, reclamatul face afirmația: "Pî e dintr-o lume sălbatică, fără nicio legătură cu viața mea. El cum a dat de bani și-a lăsat familia și soția și acum umblă cu o dansatoare de bar. Eu am soția mea, familia mea. Eu nu cumpăr, meciuri, el cumpără. Eu nu sunt hoț, el e hoț. În viața mea nu m-am gândit să mituiesc un arbitru ca să dezavantajez altă echipă, Dacă un arbitru mi-ar spune așa ceva, nu aș fi de acord. E o mare diferență între noi doi. El poate câștiga toate campionatele din țară, dar va fi mereu dușmănit în țara mea. Pî nu e prost, chiar e geniu, dar uite ce a făcut. Și-a lăsat nevasta pentru alta și l-a trimis pe Fabiani din România pentru că nu-l convenea. A vrut să scape de el. Pe mine mă aplaudă lumea chiar și acasă la el".

La întrebarea "Va umbla și CFR-ul cu valize?", partea reclamată răspunde: "Pentru meciul cu Vaslui jucătorii vor avea 4000 de euro primă. Au avut 3000 de euro cu Oțelul 4000 de euro cu Vaslui și 5000 de euro cu Rapid ". Stați să vedeți că vor începe "Valizele". Premiera nu e corupție. Mâine se va decide. Eu sunt în comisia de Justiție a Europei și voi propune acolo să se discute despre asta. Vreți să ne facem de răs, ne facem. Eu n-am vrut să spun lucrurile astea în Parlamentul Europei ca să nu-mi fac țara de răs. Dar ajungem și acolo dacă asta se vrea. În penultima etapă, cred că CFR-ul va da 50.000 de euro de jucător ca să ne bată Dinamo.

O altă afirmație făcută de reclamat la care potentul face referire este: " Eu sunt europarlamentar, el a făcut ca țiganu când a ajuns împărat. Pî e dușmănos și invidios. Cifrele o spun că Steaua e numărul 1 la atacari. El a spus că suntem din lumi diferite. Așa e. Eu sunt europarlamentar, el e nimic. Eufacrating la TV, pe el nu-l bagă nimeni în seamă. EL și-a lăsat nevasta și copii pentru o dansatoare de bar. El a făcut ceface țiganul când ajunge împărat. Eu deschid porțile jurnaliștilor zi de zi la Palat. Numărul lui de telefon nu-l știe nici un jurnalist".

Potentul mai face referire și la alte afirmații ale reclamatului, cum ar fi: "Am dovezi că au vândut meciuri când era Șunda antrenor. Eu am și probe. Au făcut lucruri mult mai grave și acum condamnă premiera? 100% vă spun că acești oameni au vândut meciuri când era A. Și antrenor la

echipă. După ce ai făcut corupție atâta timp, vii să pui la zid premierile. O să propun ca în ultimele 3 etape să fie făcute la vedere premierile. Și ca să terminăm bâlciul ăsta, nu mai premiem pe nimeni. Să vedem ce o să mai zică acum. Paszkany e dintr-o lume sălbatică! Când a dat de bani a divorțat și și-a luat o dansatoare la bară".

IV.2. Susținerile părții reclamate.

V. Motivele de fapt și de drept.

1. În fapt, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține este sesizată o posibilă faptă de discriminare, individualizată prin diferitele afirmații ce fac obiectul prezentei cauze, afirmații ale reclamatului făcute în diferite ocazii, astfel precum este reținut în cadrul susținerilor petentului.

În drept, Colegiul Director pornește analiza cauzei având în vedere dispozițiile Convenției Europene a Drepturilor Omului, care la art.14 dispune că "Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație". Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care la art.1 dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** "Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație" și **paragraful 2** "Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1".

Raportat la legislația națională incidentă cauzei, Colegiul are în vedere dispozițiile art.2 alin.1 precum și cele relative la protecția dreptului la demnitate, prevăzute de art.15 din OG nr.137/2000 republicată.

Asfel, art.2 alin.1 prevede "Potrivit prezentei ordonanțe, prin **discriminare** se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice", în vreme ce art.15 dispune că "Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și

legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia".

Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un **criteriu interzis**. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant, în circumstanțe similare sau comparabile. Or, **discriminarea directă** presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu: origine rasială sau etnică, religie, etc). Din acest punct de vedere discriminarea directă presupune o **legătură de cauzalitate** identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate la persoana care este supusă discriminării.

Astfel, **natura discriminării**, sub aspectul ei **constitutiv**, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Același raționament este aplicabil și în cazul **discriminării indirecte**, astfel cum este prevăzut în art.2 alin.3 din O.G. 137/2000, republicată, cu precizarea că **raportul de cauzalitate este indirect**, și cu atât mai mult în cazul **hărțuirii**, așa cum este reglementată în art.2 alin.5. În cazul hărțuirii, **raportul de cauzalitate este direct**, iar acest aspect rezultă din însăși formularea dată de legiutor, în speță. Același raționament, față de formularea dată de legiutor, îl regăsim și în privința faptei de încălcare a dreptului la demnitate.

Acestă legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art.2 al O.G. 137/2000, republicată, în particular, prin utilizarea sintagmei „**pe bază de**”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, „**pe bază de...**”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (*tratamentul diferențiat*) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (*origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, etc.*) invocat de către reclamant (**petent**), constituie un factor relevant sau determinant, în acțiunea sau inacțiunea imputată pârâtului (**reclamatului**).

Analiza raportului de cauzalitate, pe lângă reținerea faptei ca și discriminare, ne permite și individualizarea sancțiunii contravenționale, sub aspectul aplicării sancțiunii între limitele prevăzute de lege, în funcție de **forma de vinovăție**. După cum am reținut, raportul de cauzalitate dintre faptă și criteriu poate fi direct sau indirect, fapt ce conduce la reținerea formelor de vinovăție prevăzute de legea penală, intenția și culpa.

Prin urmare, legiutorul a prevăzut formele de vinovăție prin folosirea unor termeni precum *scop, efect, orice comportament sau vizează*.

Cât privește **comparabilitatea** situațiilor sau a persoanelor, jurisprudența CEDO, legat de art.14 din Convenție, privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, atunci când se induce distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca

o asemenea încălcare să se producă, "trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă".

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

Cu unele mici diferențe, ce au în vedere specificul faptelor prevăzute și sancționate de ordonanță, toate faptele au în comun anumite condiții generale.

Pornind de la definiția generală a discriminării, **discriminarea directă**, pentru a reține existența unei fapte de discriminare, trebuie îndeplinite **cumulativ**, următoarele **condiții**: Existența unui tratament diferențiat manifestat prin orice deosebire, excludere, restricție sau preferință; Existența unui criteriu de discriminare, conform criteriilor reținute de art.2 alin.1; Tratamentul diferențiat să aibe ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege; Existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile, conform art.1 alin.3 din ordonanță; Existența unei legături de cauzalitate între tratamentul diferențiat și criteriul de discriminare.

Ori după cum am observat mai sus, analiza cauzelor de pe rolul CNCD, pornește cu analiza criteriului de discriminare, respectiv acel motiv legat de persoana petentului, care a determinat comportamentul reclamatului, culminând cu efectul creat în urma faptei de discriminare.

Analizând afirmațiile ce fac obiectul prezentei cauze, Colegiul Director consideră că acestea **nu îndeplinesc elementele constitutive** ale faptei de discriminare, condiția fiind ca acestea să fie cumulative, respectiv Colegiul Director **nu poate reține existența unui criteriu de discriminare**, astfel precum acesta este reținut de art.2 alin.1, sau de art.15 cu referire la fapta de încălcare a demnității umane. Prin urmare, afirmațiile ce fac obiectul prezentei cauze nu constituie faptă de discriminare, conform dispozițiilor OG nr.137/2000.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale discriminării, potrivit art.2, alin.1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
2. Clasarea dosarului.
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
4. O copie a hotărârii se va transmite

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita.

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI TEODORA - Membru

HALLER ISTVAN - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA - Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Hotărâre redactată de către:

Vasile Alexandru Vasile – Membru Colegiul director al CNCD

Vasile Daniel – Asistent Colegiul director al CNCD

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ constituie de drept titlu executoriu.

